

„Ha hos fát, főshet“

Szomorú séta a Váci-úton ágyról-ágyra

A városból kifelé vezető úton

végig, villanypóznákon, fák de-
rekán, a falakon és a földszintes
ablakokban kis cédulákon nagy
akombákomok hirdetik: *Ágy ki-
adó...* Meghatóan helytelen he-
lyesírással írónak ezek a hirde-
tőcédulák. *Jobb fátalemberek
ágy kiadó. Dolgozó nőknek tiszta
ágy kiadó spárhed van...*

Bekopogok a váciúti földszin-
tes, rogyant ház udvari lakásá-
nak ajtaján. Nagyon öreg, aszott
néni vesz szemügyre. Gyanakszik.
Aztán megkérdezi, *nem vagyok-e
olyan.* Megnyugtatom. Erre rá-
mutat a szűk konyhába beállí-
tott rozoga vaságyra, amely a
rideg tűzhely végében rejtegeti,
foltos takaró alatt sovány, gör-
bedt bordázatát.

— *A férfiak a sobában alsa-
nak.* Ezt csak nőnek adom, mer-
én is idevetem este a stróságot
magamnak. Sekrény nincs. Ha
hos fát, főshet, — mondja esupa-
só betűvel, mert egyetlen fogá-
sincs a néninek.

Öt forint a hetibére

a vaságnak. A mosásért külön
kell fizetni, vagy segíthetek mos-
ni. Előre kell fizetni. A férfiak
utólag is fizethetnek, *de egy nő-
nél sose lehet tudni, mondja a
néni. Hátha hirtelen megsej-
mesedik és szó nélkül odébb áll.*

A szomszéd ház tizenkét laká-
sában mindenütt van kiadó ágy.
Szinte úgy tűnik, nagyobb a kí-
nálát, mint a kereslet. A házi-
asszonyok a szomszéd szapulása-
val emelik kilátásaikat a szabad
versenyben. A szomszédban sok
a poloska. A másik szomszédban
este harmonikáznak. Még odébb
ledér nők is kapnak szállást, na-
pokra.

— Mert azok két-három forintot
is fizetnek egy napra, telik ne-
kik, én inkább éhen halnék, de
megnézem a lakót s nőnek nem
is adom szívesen az ágyat, néz-

ze csak, ez kiadó most itt a sa-
rokban, nem esik ki belőle a desz-
ka, mert a nők mindig össze-
szűrik a levet a fiatalberekkel,
*igaz, hogy a múlt héten is össze-
házasodott két lakóm, az uram
volt a tanu és most elég egy ágy
nekik, spórolhatnak a gyerekek,*
persze, mert az már úban van,
de ez már a szerelemmel jár
együtt tudja, és itt van az alká-
lom az ismeretségre, látni fogja
ki micsodás, én csak azt taná-
csolom, kicsit törődjön a férfiak-
kal, mind állásban van, dolgo-
zik, kimos egy inget, felvarr egy
gombot és a férfi már megvan
fogva, mert ezeknek nincs sen-
kijük az égvilágon, csak a mun-
ka, még magát is megbeesülnek,
így csináljon, én mondom — s
most végre lélekzetet vesz az asz-
szonyság. — *Hja, annyi a nő,
Dunát lehet velük rekeszteni.*

Uczai villanyvilágítás

ágy kiadó — hirdeti egy újabb
cédula. Bent kiderül, hogy nem
az utcáról kapja a szoba a vilá-
gítást, hanem villany van a szo-
bában. Egy sötét, kicsi szobá-
ban négy ágy és két borzalmas
divány szolgálja itt az éjjeli nyu-
godalmat. Egy most szabad és
kiadó. A család, három gyermek-
kel, a konyhában alszik. Meg-
kellene várni az estét, hogy ki-
derüljön, hol, hogyan, miképpen.
Az elnyűtt kis asszony nagyon
rábeszél:

— Jó helyen lenne itt. Maga
egy jobb nőnek látszik, nem len-
nék annyira magamra, amikor
megszületik a negyedik gyerek.
Bizony, már a jövő hónapban ese-
dékes. Félek, hogy a többi el is
megy majd, a gyereksírás miatt.
Nézze, egy forinttal kevesebbet
fizet majd...

Sovány, lúgtól kimarjult,
agyondolgozott kezeit rimán-
kodva kulcsolja össze erősen dom-
borodó hasa fölött. Foglalót adok
az asszonynak és megyek tovább.
A kiadó ágyak, süppedt diványok,
fekhelyé eszkábált lócák, foldo-

zott mosdótálak, közös szekré-
nyek, bicogó székek, poloskák
nyomairól árulkodó falak végte-
len sokasága tárulkozik eléem vé-
gig a Váci-úton. Ordító kisdedek
rongyos kis srácek, halovány
lánykák serege csimpaszkodik a
horpadtmellű háziasszonyok fakó,
nyűtt szoknyájába. Kihűlt káposz-
ta és a szegénység jellegzetes, do-
hos szaga csap meg minden ajtó
mögött. *Egyhelyütt két fiatal
férfi alszik együtt egy ágyban,*
az álom mély eszméletlenségében.
Éjjeli sighten dolgoznak.

Már majdnem Ujpesten

kanárisárgahajú vén nő nyit aj-
tót. Fülében óriási műmargaréta,
nyakában kacér bársonyszalag.
Arca ráncos és lilás-rózsaszínnel
van bemázolva. Kivénhedt démon
lehet. Most kártyavezéssel foglal-
kozik.

— Itt gyűhet-mehet, amikor
akar, csak délután nem, mert ak-
kor gyűnnek a kuncsaftok —
mondja nyájasan a szörnyű ha-
bitusú öreg boszorkány. — Még
kártyát vetni is megtanítom. Nagy
hasznát veheti, ha megvénül,
akárcsak magam — s bizalmas
jelentőséggel pislog.

És mindenütt újabb és újabb
cédulák hirdelik: *Ágy kiadó...*
*Ezeket az ágyakon tiszta kislá-
kásról s tiszta asszonyról álmo-
dik a pesti ágyrajárók belátha-
talan tömege.*

József Jolán